No 1935 1853

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden, enz.* FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 5 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 3 September.

Waar de heer Groen strijd tegen voert, waar hij weerstand aan wil geboden zien, zal dan zijn de ultramontaansche rigting, namelijk »die rigting, welke tegen de *onafhankelijkheid van het wereldlijk gezag* en tegen de *gewetensvrijheid* gerigt is." Dat de heer Groen voor overreding vatbaar ware en hij leerde inzien, dat in de Katholieke Kerk, dat, wil hij liever, in het Ultramontanismus, zulk eene rigting niet bestaat! Dan zou hij moeten erkennen, van tegen windmolens geschermd en geëischt te hebben, dat men weerstand bood aan een hersenschim.

De vraag is, of de Katholieke Kerk gerigt is tegen de onafhankelijkheid van het wereldlijk gezag? Wat ons betreft, wij zouden mogen vragen, of iemand meer gedaan heeft voor de onafhankelijkheid van het wereldlijk gezag dan de Kerk? Wie heeft het wereldlijk gezag in het moderne Europa historiesch gevestigd? Wie heeft het volstandiger en krachtiger gehandhaafd? Wie heeft van diepen eerbied doorslaander bewijzen gegeven? Wie legt den zijnen op meer gebiedende wijze den pligt op van gehoorzaamheid en onderwerping aan dat gezag? Wie meer dan de Kerk? Behoeft dat alles bewijs? Men raadplege de geschiedenis, — niet die vervalschte geschiedboeken, waarmede de wereld sedert drie honderd jaren overplast is geworden, en die aan de Maistre het bekende woord in den mond gaven, dat het geschiedverhaal sedert dien tijd geworden is de schandelijkste ontkenning der waarheid; — maar die geschiedenis, die uit authentieke dokumenten en uit de naauwkeurig gekonstateerde getuigenissen der tijdgenooten geput wordt en, dank hebbe de arbeid van onvermoeide en eerlijke geleerden, al klaarder en klaarder aan het licht komt. Zij geeft het antwoord; zij leert op onomstootelijke wijze, dat niemand meer gedaan heeft dan de Kerk ter vestiging en eerbiediging en instandhouding van het wereldlijk gezag binnen den kring van zijne bevoegdheid. Dat zij weerstand biedt, dat zij het *Non possumus* uitspreekt, waar het wereldlijk gezag op hare regten inbreuk maakt — wie zal het wraken? Zeker hij niet, die de Kerk zoowel als den Staat van goddelijke instelling acht en overtuigd is, dat hare regten althans niet minder eerbiedwaardig zijn, dan die van den Staat. De Staat echter die hare regten weet te eerbiedigen, hij kan er op rekenen, dat niemand meer dan zij zich beijveren zal om hem te ondersteunen en te handhaven in de onafhankelijkheid van zijn gezag.

»Maar in het ultramontaansch systeem, zegt men, is Kerk en Staat immers één! — Wij antwoorden door de volgende schoone plaats uit den *Katholiek* (Dl. XVIII, blz. 10) aan te halen, die op de klaarste wijze aantoont, wat er van deze gedrochtelijke beschuldiging is:

»Er zijn drie groote waarheden, die moeten gehandhaafd worden, om welke het heden te doen is, en wel zoo algemeen en zoo levendig te doen is, dat wij wel aan niemand, die dezen tijd begrijpt, er de actualiteit van behoeven aan te toonen. Zij zijn de volgende:

»1. er is *geloof* en er is *rede*;

»2. er is eene *Kerk* en een *Staat*;

»3. er is een *orde* van God gesteld en waarachtige *vrijheid*.

»Indien de levende God in de wereld is, dan vereenigt zich zijn goddelijk licht met het licht van 's menschen geest, dan is er *geloof*; en indien nogthans die God van de wereld verschilt, blijft 's menschen geest verschillend van Gods geest, zijn licht van Gods licht, dan is er *rede*.

»Is de levende God in de wereld, dan vereenigt zich zijne daad of werking met menschelijke daad, naar al de voorwaarden der menschelijke natuur, dan is er eene *Kerk*; en is die God van de wereld verschillend, dan blijft de menschelijke daad zich ook als verschillend van de goddelijke daad ontwikkelen, dan is er *Staat* of zijn er Staten. Al wie de *Kerk* doet vergaan in den *Staat*, doet God vergaan in de wereld, en wie andersom den *Staat* doet vergaan in de *Kerk*, doet de wereld vergaan in God. Intusschen slaan ook hier, gelijk altijd, de uitersten in elkander over.

»Eindelijk: is de levende God in de wereld, en er niettemin van verschillend en onderscheiden, dan heeft dit noodwendig ten gevolg, dat ook de Staat, zonder nogthans Kerk te willen worden, streven zal naar die volmaaktheid, waarvan de Kerk het voorbeeld geeft. Immers, de menschen zijn vereenigd met elkander, uit kracht en naar het voorbeeld hunner vereeniging met God. Als b. v. God *pantheïstiesch* verward wordt met 's menschen geest of de wereld, dan gaat de *vrijheid van het individu* in de *algemeenheid* van een beambten-regering, van eene *despotische mechaniek* verloren; en wanneer, geheel tegenovergesteld, God *materialistiesch* wordt verward met stof en zinnen, dan zijn er slechts *individualiteiten* of atomen, dan wordt de vrijheid *losbandigheid*, en de orde gaat verloren. Het Pantheïsme overdrijft de *eenheid*, het Materialisme de *veelheid*. Maar wie vast houdt, dat God in de wereld is, en echter van haar onderscheiden zijnde, de menschelijke natuur niet wegneemt, maar haar vervolmaakt, zoodat 's menschen *vrijheid* en *personaliteit* behouden blijft, — hij *heiligt* tegelijk de *orde* en de *vrijheid*, hij erkent en begrijpt diep, dat het gezag de vrijheid volmaakt, en de vrijheid het gezag.

»Dát alzoo zijn de waarheden die thans bijzonder noodig zijn; dát de levensbeginselen die duizend en duizend gevolgen hebben; dát de vragen van den tijd, en hij die ze kent en beantwoordt, hij is meester van dien tijd, hij is Koning der koningen en kan zeggen: de eeuwen tellen mijne geschiedenis."

Wij onthouden ons van alle toelichting der aangehaalde woorden; zij behoeven ze niet. En daar wij den indruk, welken zij ongetwijfeld te weeg zullen gebragt hebben, niet willen verzwakken, verschuiven wij tot een volgend Nommer de behandeling van het tweede punt door den heer Groen besproken: »de ultramontaansche rigting is gerigt tegen de gewetensvrijheid."

Wat de op dit oogenblik bovendrijvende en ons land overheerschende en verdervende partij konciliatoir is! 't Is openbaar, dat zij de dingen tot het uiterste wil drijven. Nu vraagt zij om intrekking van het koninklijke besluit van 2 Januarij 1841; dan vordert zij eene wet tegen de drukpers; een oogenblik later weer eischt zij beteugeling van het regt van petitionnement. Zelfs blijkt het dikwijls, dat partieele verbrokkeling van onze grondwettige regten en vrijheden haar niet zou kunnen bevredigen, dan namelijk, wanneer zij hare aanvallen tegen de Grondwet zelve rigt. Dan roept zij: weg met de Grondwet! de Koning heersche als autokraat!

Van het konciliatoire der thans bovendrijvende partij geeft het laatste Nommer van den *Fakkel* een merkwaardig staaltje. Men leze en overwege het aandachtig. Het bespreekt het nut van de gevoerde diskussien over de monsterwet.

»Van de Roomsche partij in de Tweede Kamer, dus zegt het, is het der moeite niet waard notitie te nemen. De beide LAST-provincien *Noord-Brabant* en *Limburg* (Noord-Brabant en Limburg — LAST-PROVINCIEN!!), *die wij gaarne aan ik weet niet wien, present wilden doen* [wat mag gedacht worden van die taal der *Fakkel*liaansche vrienden?) worden door hare vertegenwoordigd. Zij [de Roomsche partij] maakt de stem der roependen in de woestijn uit (Eene schoone lofspraak op »het klassieke land der vrijheid!" In dat land is de stem van *het twee vijfde* der gansche bevolking als de stem des roependen in de woestijn!). Zij [de Roomsche partij] moge zich heesch schreeuwen, — zij moge galmen, schelden, gillen, dreigen; geen mensch ['t is zeer vleijend en zeer gerustellend voor »de Roomsche partij!"] *geen mensch die naar haar hoort*. En wat de beide heeren van Nijmegen betreft, die in de Kamer zitting hebben, het zijn meer fatsoenlijke, dan wel vreesselijke gestalten. *En die beide gestalten zouden zich daar niet vertoonen, als men bij het behandelen van de kieswet niet algemeen zoo schaperig, zoo slaperig, zoo voorkomend-verdraagzaam ware geweest.* Nu, DIE KIESWET KAN GEMAKKELIJK WORDEN VERANDERD [Wel zeker; als men maar eens aan 't afbreken is, dan valt van zelf ook de kieswet in puin!]."

Na het aangehaalde is het van belang te vernemen, welke meening op dit oogenblik door de *Fakkel*mannen, ten aanzien van de Groenianen gekoesterd wordt. Zij zijn, gelijk men zien zal, nog altijd in blakenden gunst bij de voorvechters der geheime genootschappen.

»Bij de ontbinding der Tweede Kamer, aldus het orgaan uit Tiel, hebben wij dadelijk naar mannen omgezien, die Rome het hoofd zouden bieden, — wij hebben hen, die wij vonden, aan onze broederen aangewezen, en bij de stemming viel aller keus op hen. En in wien hunner hebben wij ons bedrogen? Wie hunner heeft het vertrouwen, dat wij in hem stelden, beschaamd gemaakt? Laat de Thorbeckiaansch-Roomsche partij ons mannen aanwijzen, die in grondige kennis, in waarachtige vaderlandsliefde, in naauwgezetheid van geweten, in kracht van redenering en in mannelijke welsprekendheid op ééne lijn zijn te stellen met DE KEMPENAER, met BOSSCHA, met VAN LENNEP, met GODEFROI, met GROEN, om van anderen niet te spreken. Wij vragen het nogmaals: Wie van onze volksvertegenwoordigers wie van hen, die *wij* hebben aangewezen, die *wij* hebben aanbevolen, die *wij* hebben gestemd, heeft nu ons beginsel verzaakt en aan de Roomsche partij zich aangesloten? Men had ons wel voorspeld, dat VAN ASCH VAN WIJCK, dat VAN DER BRUGGHEN, dat ELOUT, dat GROEN, dat MACKAY, VAN LIJNDEN en REEDE VAN OUDSHOORN het tegendeel zouden doen van hetgeen zij gedaan hebben — men had ons wel verzekerd, dat wij met de kandidatuur ook van die mannen te bevorderen, het paard van *Troje* hadden helpen inhalen; het tegendeel is nu treffend gebleken."

Welke vreugde, welk triomfgeschal! Welke aandoenlijke harmonie tusschen *Fakkel*mannen en Groenianen! Die er koud bij kan blijven, moet wel een hart van steen hebben. Ook ons kan het dan ook niet van het gemoed iets te zeggen, waardoor die schoone overeenstemming zou kunnen verstoord worden. Liever stemmen wij in met den jubelzang: Neen, het Troyaansche paard is door de *Fakkel*partij niet ingehaald! Neen, de bescherming door de laatste aan den heer Groen en de zijnen geschonken, heeft niets waardoor zij zich gekrenkt zouden kunnen gevoelen!

De *Nederlander* komt, in zijn laatste Nommer, terug op zijn thema: intrekking der monsterwet, *nadat* en *omdat* zij door de vertegenwoordiging zal zijn goedgekeurd. Wij bepalen ons tot de mededeeling van wat hij dienaangaande schrijft, ons voorshands onthoudende van alle aanmerking.

Hij schrijft aldus:

»Is *intrekking* der wet, na goedkeuring ook door de Eerste Kamer, ondenkbaar?

»Intrekking, niet slechts *nadat*, maar *omdat* de Volksvertegenwoordiging aan de voordragt haar zegel zal hebben gehecht?

»*Omdat* in het eedsformulier wijziging gebragt en over den eisch der Grondwet licht verspreid werd?

»*Omdat* het oogmerk der voordragt, door haar invloed op de *diplomatieke aanraking* en door de *openbare discussie* bereikt is?"

Men schrijft uit den Haag aan het *Journal de Limbourg:*

De sectien der Eerste Kamer hebben gisteren het onderzoek betreffende het wets-ontwerp op de Kerkgenootschappen voortgezet en ten einde gebragt. Ik ben nog niet in staat u den uitslag van dit onderzoek mede te deelen, maar men verzekert mij toch heden, dat het wetsontwerp aanleiding heeft gegeven tot eene menigte tegenwerpingen, die het rapport bijna evenzoo uitgebreid maken als dat van de kommissie der Tweede Kamer. Met levendige belangstelling ziet men de openbaarmaking van dit rapport der Eerste Kamer te gemoet. De kommissie, belast met de redaktie er van, is reeds benoemd door de sektien dezer vergadering; doch men kent hare zamenstelling nog niet."

De beraadslagingen over de verdrukkingswet geven aan den *Noord-Nederlander* de volgende behartigenswaardige aanmerkingen in de pen:

»Eene nederlaag zóó geleden, wordt eene ware overwinning. Treurig is het echter, een ministerie te hooren verklaren, dat het zich niet meer *zal* verdedigen,

nadat het twee dagen lang vruchteloos heeft gepoogd, de beschuldigingen met zooveel klem tegen hetzelve ingebragt, van zich af te werpen; treurig is het, mannen die vroeger aan het hoofd der liberale partij stonden, zonder dat zij eenig aannemelijk motief voor hunne veranderde zienswijze leveren, eene apologie op de dekreten van Keizer Napoleon I, eene verdediging der retro-acta van hunnen voormaligen politieken tegenstander van Mannen, te hooren voordragen. Medelijden wekt die diskussie op, medelijden met de benaauwde positie van hen, die door eerzucht of heerschzucht verleid, lijnregt in strijd handelende met hunne vroegere daden en woorden, vruchteloos zich in duizend bogten wringen, om het oordeel dat hun wacht te ontkomen, om althans den schijn aan te nemen alsof zij naar vaste beginselen handelen, alsof er eenig verband bestond tusschen hunne vroegere en hunne tegenwoordige zienswijze. Maar tevens baart het verwondering, uit die discussien te zien, hoe vele tegenstanders van de armenwet, de no-poperij-men, in het vuur der improvizatie, bezield door de bisschopsvrees en de zucht om hunne R. K. medeburgers te onderdrukken, de krachtigste argumenten hebben geleverd voor het regt van den Staat, om toezigt en beheer uit te oefenen in kerkelijke zaken, een regt, in duizend en een petitien tegen de armenwet, zoo hevig, zoo hartstogtelijk, bestreden. Verwondering baart het bovendien, dezelfde kerkeraden en predikanten, die vroeger niet genoeg konden ijveren om te beweren, en in hunne oogen te bewijzen, het bestaan van de volledige afscheiding tusschen kerk en staat, zich met nog meer ijver te zien toeleggen om petitien in de wereld te brengen, om eene wet te doen aannemen, die juist het tegendeel als hoofdbeginsel huldigt, die niet slechts coërcitief en repressief, maar zelfs praeventief, met opzigt tot de kerkelijke aangelegenheden is.

»Duizenden hebben, verblind door den panischen schrik van het oogenblik, medegewerkt om de bedoelingen dier partij te bevorderen; wanende te strijden *voor* de vrijheid der protestantsche kerk, heeft men *tegen* haar gestreden; wanende eenen gevaarlijken vijand tegen te gaan en buiten onze landpalen te verjagen, heeft men een troyaansch paard binnen gehaald, door de hand te reiken aan een vijand, die reeds jaren lang de godsdienstige vrijheid der natie heeft zoeken in banden te knellen.

»Nog is het tijd het onheil af te wenden dat ons dreigt, nog is de eerste schrede tot algeheele vernietiging der godsdienstvrijheid in Nederland niet onherroepelijk gedaan, nog is dat schoonste juweel niet ontrukt aan de kroon, waaraan het door de hand der vorsten uit het huis van Oranje na zooveel strijdens is gehecht. Geve God dat aan allen, die geroepen zijn het lot van het thans in behandeling zijnde wetsontwerp mede te beslissen, de oogen worden geopend, voor dat de slag onherroepelijk geslagen, voor dat het te laat is."

In de laatste aflevering van den *Tijdspiegel* komt een artikel voor, dat gereleveerd verdient te worden. Het schijnt gerigt tegen den *Mémoire sur les Sociétés secrètes protestantes dans les Pays-Bas*, maar bevat inderdaad eene zóó scherpe veroordeeling der genoemde genootschappen, dat wij de onbillijkheden, hoe grof ook, van den *Tijdspiegel* ten opzigte van den auteur van den *Mémoire* gaarne over het hoofd willen zien. Niet onbelangrijk is het te vernemen, wat van dien kant tegen de geheime genootschappen in het midden wordt gebragt. Daar kennis van nemende, zullen onze lezers onverwijld inzien, dat er nog vele andere en ergere grieven daartegen kunnen geopperd worden. De te berde gebragte grieven behoorden echter voldoende te zijn om aan vele Protestanten de oogen te openen. Zonder indruk te maken, kunnen zij niet blijven. Men leze slechts:

»Vraagt men ons of wij veel met de genoemde genootschappen op hebben, rondborstig verklaren wij van *neen* en onder anderen hebben wij daarvoor twee redenen. De eerste is deze: hoezeer de *bedoeling* dier genootschappen allezins onberispelijk, ja loffelijk kan zijn, zoo als werkelijk uit de statuten, reglementen en verslagen blijkt, kan toch hunne *werking* somtijds niet geheel met die bedoeling in harmonie zijn en dat wel, omdat men niet voor de menigte van medewerkers kan instaan, die, over het geheele land verspreid, soms met gebrekkige inzigten, naar verkeerde beginselen, werkzaam zijn. Want, wie zou het willen ontkennen, ook onder de Protestanten zijn drijvers, dweepers en intriganten, die zoo ligt hunne medeleden of bestuurders op een dwaalspoor brengen, die kloekheid met slimheid, slimheid met listigheid vereenzelvigen, en eindigen met het jezuietisme in het protestantisme over te brengen. Nu is het niet te zeggen, wat nadeel aan de goede zaak zelfs maar door den schijn van zoodanige inmenging wordt toegebragt, en men moet waarlijk hierin voor een goed deel de oplossing zoeken van het raadsel, waarom de Protestanten niet in grooter aantal zich aansluiten. Want de goede Protestant bemint de meest mogelijke openbaarheid, vrijheid en opregtheid en wil geen *complice* schijnen van verdachte ingrijpingen in den natuurlijken loop van zaken.

»En de tweede reden is deze: »Hoe ruim ook *Phylactérion* de belofte van begunstiging der Protestanten bij voorkeur gesteld zij, hebbe brengt ons onder den zedelijken band, om meer dan vroeger opzettelijk Roomschen voorbij te gaan en leidt ons op den weg, om aan middelmatigheid en traagheid boven ijver en verdiensten de voorkeur te geven. Wij vinden die beloften onnatuurlijk en dom. Als wij ons gezond verstand en de inspraak van ons hart volgen, dan gaan wij, afgezien van alle verschil in religie, daar ter markt, waar wij ons aangetrokken voelen en het best worden bediend. Doch het kerkgenootschap wordt een juk en de pligt der algemeene menschenliefde lijdt er onder, als we, bij de eenvoudigste transacties, vooraf moeten uitrekenen met wie wij te doen hebben.

»Maak, zoo gij kunt, door uwe genootschappen, die zienswijze algemeen, ge zult twee nadeelen tegen een vermeend voordeel erlangen, ge zult ijverige en bekwame Roomschen ontmoedigen, ge zult van uw protestantisme een punt van spekulatie maken en uw doel zult gij missen."

Petitionnement.

Wij vernemen dat een adres, onderteekend door de geestelijkheid van het dekanaat Leeuwarden aan de Eerste Kamer is verzonden.

Wij vernemen dat heden verzonden zijn adressen aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal, gelijkluidend met dat, medegedeeld in ons Nommer 1928.

Uit	Amsterdam (3e. opgave)		611	naamteekeningen
»	Oude Pekel-A	met	62	»
»	Ilpendam c. a.	»	38	»
»	Duiven, Groessen en het Loo.	»	95	»
»	Maasland	»	93	»
»	Egmond (binnen)	»	90	»
»	Laren	»	110	»
»	Driel	»	163	»
»	Schijndel	»	462	»
»	Ouden Rhijn	»	116	»
»	Teckop	»	111	»
»	Overschie	»	30	»
»	Druten	»	214	»
»	Ootmarsum	»	150	»
»	Almelo	»	[illegible]	»
»	Wijk bij Duurstede	»	29	»
»	Leeuwarden	»	124	»
»	Langeraar	»	60	»
»	Soeterwoude	»	70	»
»	Doesburgh	»	158	»

Men leest in het *Handelsblad*:

»GEESTEREN, 25 Aug. In het berigt uit Oostmarsum, geplaatst in het *Handelsblad* van 14 Julij jl., komt o. a. voor, met betrekking tot de instruktien tegen de leden van het bureau van stem-opneming te Tubbergen:

»*Dat de pastoor van Geesteren op de dagvaarding als* »*getuige niet is verschenen, en dien ten gevolge het* »*daartoe betrekkelijke artikel van het Wetboek van Straf-* »*vordering op Z. W. Eerw. was toegepast.*"

»Naar ik verneem, heeft men dit berigt vrij algemeen opgevat in dien zin, alsof ik mij aan het afleggen van getuigenis in die zaak, om deze of gene reden, zocht te onttrekken, zoodat daardoor een zeer ongunstige indruk is te weeg gebragt.

»Ik had gemeend van de eerlijkheid van dien korrespondent of berigtgever uit Oostmarsum te mogen verwachten, dat Z. Ed., die met den geheelen loop der instruktie bij uitnemendheid bekend schijnt te zijn, ook later door middel van hetzelfde orgaan aan het publiek hadde bekend gemaakt, dat ik eenige dagen later, als getuige, in die zaak ben gehoord, en dat de regter-kommissaris op grond der door mij aangevoerde *wettige* redenen van verschooning, mij van *elke boete of straf had ontheven.*

»Ware mijne kwaliteit van pastoor door den gedienstigen berigtgever niet genoemd, ik zoude het der moeite niet waardig geacht hebben, dien kwaden indruk zoo mogelijk te doen verdwijnen.

»Nu heeft het echter den schijn, alsof een R. K. priester weigerde of schroomde, in die zaak getuigenis der waarheid af te leggen.

»Ik neem daarom de vrijheid UEd. beleefdelijk te verzoeken, een plaatsje voor bovenstaande regelen in uw veel gelezen blad te willen inruimen.

»J. RIENTJES,

»*Pastoor te Geesteren, in Overijssel.*"

Bij den uitgever R. C. L. van Staden Cz. ter dezer stede is met het begin der maand verschenen: *Reiswijzer, of maandelijksche opgave van alle vervoermiddelen uit de voornaamste plaatsen van ons land.* Dit boekje, ingerigt naar dergelijke werkjes in het buitenland, heeft eene zeer nuttige en doelmatige strekking, en zal door ieder die veel moet reizen met veel succes gebruikt worden. Aanvankelijk zijn het de vervoermiddelen uit Amsterdam en Rotterdam die werden opgenomen, maar successivelijk zal dit worden uitgebreid tot alle voorname plaatsen van ons land.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft bepaald, dat kleine steden ook telegraaf-kantoren kunnen bekomen, mits betalende datgene wat zulk een kantoor minder opbrengt dan *f* 2000 's jaars.

— De Minister van Marine is voornemens op Woensdag, 14 September 1853 alhier te doen aanbesteden de levering van 150,000 Ned. ponden of 2000 mudden grove maatkolen, bij de direktie der Marine te Amsterdam voor 's Rijks dienst benoodigd.

— *Nederlandsche Bank.* Opgaven naar aanleiding van het koninklijk besluit van 9 Junij 1852 (*Staatsblad* N°. 124): omloopende bankbilletten *f* 81,161.085; saldo's van rekeningen-kourant *f* 22,126,639.81; en munt en muntmaterieel *f* 97,301,862.97½.

Men verneemt, dat door den Heer N. J. van der Lee, ingenieur der 1ste klasse bij 's rijks waterstaat, dezer dagen aan den minister van binnenlandsche zaken een plan is aangeboden, om op eene eenvoudige wijze het Reitdiep bevaarbaar te maken voor groote zeeschepen, terwijl de kosten, daartoe benoodigd, nog geen tiende gedeelte zoude bedragen der som, welke geraamd is voor de verbinding van Groningen met de Eems, door de uitdieping van het Damsterdiep.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Vrijdag 2 September.

In deze zitting zijn wederom ingekomen 42 adressen, houdende bezwaren tegen het ontwerp van wet tot regeling van het toezigt op de kerkgenootschappen. Daaronder bevindt zich een adres van Mr. S. P. Lipman, advokaat te Amsterdam. Verzending aan de kommissie tot de verzoekschriften.

Achtervolgens zijn met algemeene stemmen aangenomen de ontwerpen van: 1°. tot goedkeuring van een op 12 Julij 1852 gesloten traktaat van vriendschap, handel en scheepvaart tusschen Nederland en de republiek Costa-Rica; 2°. tot wijziging van hoofdstuk II der staatsbegrooting over 1852; 3°. idem tot wijziging van hoofdstuk III dier begrooting; 4°. idem tot wijziging van hoofdstuk VI dier begrooting (kindergelden enz.); 5°. tot tijdelijke instandhouding van eenige Belgische wetten en besluiten in het hertogdom Limburg en 6°. tot afstand van domeinen ten behoeve van een ziekenhuis te Leiden.

De [illegible] verslagen uit 1° over het ontwerp tot sluiting van het kanaal van St. Andries; 2° tot duurzame regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen; en 3° tot wijziging van het tarief van in- en uitgaande regten. — De beraadslagingen over deze drie ontwerpen worden bepaald op aanstaanden Dingsdag des namiddags ten één ure.

Daarna is de vergadering gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Sept. De prefekt van politie dezer hoofdstad heeft bepaald, dat de prijs van het brood zal blijven gelijk die was in de eerste helft van de maand Augustus.

— De Keizer is van Dieppe aangekomen en heeft zich dadelijk naar St. Cloud begeven, alwaar hij met de tegenwoordig zijnde ministers heeft gewerkt. Na den afloop des raads is hij dadelijk naar Dieppe teruggekeerd. Deze gebeurtenis heeft veel opzien gebaard, daar men niet weet, welk belangrijk voorval deze buitengewone raadsvergadering heeft veroorzaakt.

— Een brief van de oevers der Zwarte Zee van 2 Aug. meldt, dat de schepen, welke tot de afdeeling der Russische vloot behooren, alle te Sebastopol zijn binnengeloopen, met uitzondering van 4 kleinere oorlogschepen, welke een waakzaam oog op de kusten van het Caucasische land zullen houden. Sedert eenige dagen was de zee bedekt met dikke nevels, welke de vaart zeer belemmerden.

De *Gazette du midi* geeft in haar nummer van 29 en 30 Aug. een brief uit Rome, vreeselijke bijzonderheden behelzende omtrent het komplot van Mazzini, onlangs in die stad ontdekt:

»De Voorzienigheid heeft ons uit eene snoode zamenzweering gered! niets minder dan eene herhaling der Siciliaansche Vespers! mijne ziel heeft en is van ontzetting vervuld, voor de toekomst van dit land.

»Het doel van het helsch komplot was, om den 15 des avonds, de societeitszaal der Fransche officieren in de lucht te doen springen en derwijze het gansche korps officieren, van den generaal af tot den minsten luitenant toe, te verdelgen en vervolgens door de verwarring begunstigd, die op het vreeselijk tooneel zou gevolgd zijn, zich meester te maken van den Paus, den Kardinaal Antonelli en vele andere aanzienlijke personaadjes (*tutti quanti di chiesa di qualche importenza*).

»Het eerste berigt is van Parijs gekomen, waar de Politie ontsteld door de vele Engelsche paspoorten voor Italië, afgegeven aan lieden, waarvan geen enkele in Engeland geboren was."

MADRID, 29 Augustus. Het officieel orgaan der ering behelst een koninklijk besluit waarbij de invoer de verspreiding van het Engelsche dagblad de *Times* er de geheele uitgestrektheid van het Spaansche grond-bied wordt verboden.

Eene partikuliere korrespondentie meldt hieromtrent, nige dagen vóór de uitvaardiging van het besluit, het lgende: Men verzekert dat het gouvernement voorne-ens is de *Times* in Spanje te verbieden. Deze gestrenge aatregel wordt volkomen geregtvaardigd, indien men gaat van wat gehalte zekere artikelen zijn, voorkomende dat blad; niet alleen worden onze instellingen en ze regering er in doorgehaald, maar men verstout zich lfs alles aan te tasten, wat hier te lande het meest rbiedwaardig en het meest geëerbiedigd is. Het werd al die vuige lasteringen, zoo lang voor de oogen Spanjaarden ten toon gesteld, te verdrijven. Zoo regering hier niet de eerste schrede gedaan had, an zou zeker de Kastiliaansche loyauliteit zich zelve regt ebben verschaft. Eenige opregte en gemoedelijke voor-anders der monarchie zijn voornemens het laatste nom-er van de *Times* openlijk te verbranden.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 2 September. Van regeringswege zal het voorstel worden gedaan om de inkomende regten op de granen op te heffen.

In de *Deutsche Volkshalle* leest men het volgende uittreksel uit de *N. Pr. Ztg*, bij gelegenheid der ver-melding in het eerste blad, dat de Russisch-Turksche quæstie nog niet beslist is:

»De Russisch-Turksche quæstie is nog niet beslist en de *N. Pr. Ztg.* brengt reeds weder eene nieuwe op het tapijt. »Wij meenen," zegt ze, »dat het oogenblik nabij is, dat de bezetting van Rome door Fransche troepen haar einde bereikt zal hebben. De bezwaren, die zich er tegen verzetten, zijn van niet geringen aard. Frank-rijk heeft een zeker regt, doch veel meer belang er bij, om den geharnasten voet op de stad der zeven heuvelen te houden. Oostenrijk daarentegen, heeft hetzelfde be-lang, maar tevens meer regt, om de vanen van het nieuw-Gallisch keizerrijk uit de Eeuwige Stad te ver-wijderen. Pruissen en Rusland hebben, voornamelijk ten aanzien van Italië, dezelfde belangen als Oostenrijk, ook Engeland kan geene andere hebben, indien het niet de hand wil leenen, dat van de Middellandsche zee eene Fransche zee gemaakt worde."

»(Van den wil des Heiligen Vaders, die in deze zaak alleen te beslissen moest hebben, wordt niet gesproken)."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 September.

GETROUWD (1 Sept.): W. H. Kirberger met M. W. Cam-mann. - C. F. Kolberg met M. H. Zijl. - B. W. van Laar met H. Zijl.

BEVALLEN (2 Sept.): N. J. Velthuyse, geb. Moerkerk, Z. - E. van Minden, geb. Levy, D.

OVERLEDEN (28 Aug.): J. C. van den Brinck, 49 j. — (30 Aug.): P. J. J. Borghols, 10 m. — (31 Aug.) I. Bui-rema, 32 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 3 September.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. De markt is in eene vrij vaste stemming geble-ven, met onbelangrijke handel, hoofdzakelijk toe te schrijven aan de ophanden zijnde veilingen bij de N. H. M. op 5 en 8 dezer.

THEE. Hierin gaat zeer weinig om, met onveranderde prijzen.

TABAK. De behoefte in *Noord-Amerikaansche* soorten doet zich voor de fabrieken steeds zeer dringend gevoelen, waar-door er van de in deze week uit de eerste hand verkochte 413 vaten *Marijland*, diverse merken met eenig avans in andere handen zijn overgegaan. — Van *Java bladen* worden er binnen kort eenige partijtjes van het nieuwe gewas aan de markt verwacht, dewelke zoo men verzekert, van vrij goede kwaliteit zullen zijn.

SUIKER. *Ruwe.* Bij eene schraal voorziene markt, doet zich eene gestadige vraag gevoelen, hetgeen tengevolge heeft gehad dat er cirka 2300 kranjangs *Java* zeilende per *Gertrude*, van boord te ontvangen, tot de volle middelprijzen der laatste Julij Maatschappij-Veiling nemers hebben gevonden, zoo men vermeent voor verzending naar den Rijn, zoo ook ca. 2800 kranj. N° 12 a *f* 29½ voetstoot, zeilende, beide te Rotterd. — *Surinaamsch* met willigen kooplust tot de bestaande verhooging van *f* ½ a 1, waartoe ook eenige partijtjes onder de hand zijn afgegeven. — In veiling tegen 6 dezer: 277 vaten *Surinaamsch*. — *Geraf-fineerd voor Uitvoer* blijft steeds begeerd, met zeer weinig disponiblen voorraad, waardoor de prijzen van *Crushed* volgens onze voorgaande noteering, wel zoo vast zijn. — De prijzen in Consumtie zijn insgelijks hooger. — Men kan nu koopen: *Melis* Stoom N S R N° 1 *f* 68, 69, N° 2 *f* 64, 65, N° 5 *f* 62, 63; B K N° 2 *f* 64, 65; B & H *f* 60, 61; S & T N° 2 *f* 62, 63; W & Z *f* 59, 60. — *Basterden* geel *f* 48 a *f* 49, helbruin *f* 45 a 46, bruin *f* 43 a 44. — *Stroop*, *Stoom* *f* 26 a 27; O F *f* 28 a 29. — *Kandij* wordt hooger gehouden en komt weinig ter markt. — Ter beurze nog verkocht 800 mille kilo *Crushed* D K N° 1 a *f* 32 te leveren in November.

SPECERIJEN. *Notenmuskaat* N° 1, wordt gretig weggekocht tot 230 cs. Men houdt N° 2 op 205 cs., N° 3 155 a 150 cs., N° 4 gevraagd tot 102 a 104 cs. — *Foelij* 210 a 212 cs. — *Nagelen. Amboina* eerste soort met 48 cs. betaald. N° 2 46 cs., N° 3 44 a 45 cs. — *Sumatra Peper* met veel kooplust. Uit de hand zijn verkocht 665 groote balen tot 25 cs. en 226 kleine balen tot 26 cs.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten* waren meer gevraagd; voor mooi *Zantisch* van 1851 is *f* 48 besteed, men houdt nu op *f* 50; *Morea* en *Patras* *f* 42 a 45. — *Rozijn* wordt hoog ge-houden met weinig omgang; *Smirna* *f* 19 a 20; *Samos* *f* 16 a *f* 18, jarig *f* 13 a 15.

RIJST. Belangrijke partijen voor verzending in de gepelde soorten, alsmede voor spekulatie in ongepeld gaan steeds van de hand. — Een lading ongepeld *Aracan* is dezer dagen tot *f* 7 5/16 omgezet, men houdt nu op *f* 7½ a 7¾, gepeld *f* 8¾ a 9; ongepeld *Java* *f* 8 a 8½, gepeld *f* 8¾ a 9½, *Tafel*, gepeld *f* 11½ a 12½.

POTASCH. Met gunstige opinie en staande prijzen.

DROGERIJEN. De vraag naar *Gom Elast.* blijft aanhouden en wordt nu zoowel zeilende als in loco op *f* 55 gehouden. *Camphor.* 300 Tobben ruwe *Japansche* zijn tot 71 cs. op spe-kulatie genomen. *Geraffineerd* tot 72 a 73 cs. te bekomen. — *Gom Arabicum.* Hiervan zijn 130 ceroenen uit de eerste hand omgezet. — *Palmolij* minder gevraagd. — De bij de N. H. M. op 29 dezer in veiling voorkomende 34 kisten *Notenzeep* wor-den op 80 a 85 cs. getaxeerd, alsmede de 6 kisten *Java Kaneel-Olij* op *f* 3, het ons.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 % eerste soort *f* 27½, tweede soort *f* 26. — *Moutwijn* 91 % *f* 22½ pr. vat a kontant.

METALEN. *Banca-Tin* wordt nog enkel tot *f* 72 afgegeven, ofschoon er doorgaans op *f* 73 gehouden wordt. — *Ruw Koper.* Eene partij *Drontheimer* is tot *f* 65 zonder konditie afgegeven. *Russisch* onveranderd.

HONIG. Door het ongestadige weder luiden de berigten uit de Provintien omtrent het gewin, zeer ongunstig, waardoor er belangrijke zaken in *Havana Honig* zijn gedaan en men nu *f* 15½ Entrepôt zoude moeten besteden. — *Was.* Inlandsch geel zonder prijsnoteering, hooger gehouden.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* en *Traan* goed prijshoudend. — *Ansjovisch* onveranderd.

ROTTERDAM, 2 Sept. Heden zijn verkocht 73, 53, 48, 44, 35, 21 en 20 vn. Maryland Tabak, per *Powhatan*; 50 vn. dito, per *Adler en Wenham*, en 50 vn. dito, per *Wenham.*

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 2 Sept. Rogge. Hard gedroogde ging ook gedurende deze week tot hoogere prijzen goed van de hand; ligt gedroogde en ongedroogde is dooreen als prijshoudend aan te nemen, terwijl zeilende iets lager afgegeven werd. Men noteerde: 145/2 ℔ Pernau en Werder *f* 283 6/w.; 146/2 ℔ Pernau *f* 286, *f* 288 6/w.; 146/2 ℔ Koersche *f* 275 1/m.; 140/2 ℔ Riga Pools. *f* 230; 141/2 ℔ jar. Archangel *f* 233 1/m.; 146/2, 147/2 ℔ Taganrog *f* 242 1/m, *f* 244 1/m.; 145/2 ℔ Ternau *f* 285, *f* 287 6/w.; 146/2 ℔ dito voor Rotterdam *f* 290 6/w.; 140/2 ℔ Archangel zeilende *f* 225 1/m. in Entr.

Gerst. Weinig ter veil zijnde, zoo waren daarvoor de vol-gende hoogere prijzen coulant te bedingen, als: 129/2 ℔ Koersche *f* 227 6/w.; 131/2 ℔ Libau *f* 231, 234 3/m.; 129/2 ℔ Koersche *f* 228 3/m.; 131/2 ℔ Libau *f* 235; 130/2 ℔ Koers. *f* 232 6/w.; 128/2 ℔ dito *f* 228.

Moutwijn. Zaturdag vermeerderde de vraag a *f* 22, zooda-nig dat men Maandag niet beneden de *f* 22¼ kon aankomen. Dingsdag verhoogde de markt op *f* 22½. Woensdag en gis-teren was het alzoo zeer stil, doch heden kon men tot dien prijs naar genoegen verkoopen.

Jenever *f* 27.00. — Amst. Proef *f* 28.50.

MIDDELBURG, 1 Sept. Tarwe, puike jarige Zeeuw-sche (1852) *f* 12 a 12,50, een klusje Nieuwe *f* 12,50; puike jarige Walchersche (1852) voor den regen binnen *f* 12,75 a 13, puike dito *f* 12 a 12,50, mindere en gemeene *f* 11,50, Nieuwe dito *f* 12,75 en 13. — Rogge, Nieuwe *f* 9,50. — Gerst, Nieuwe Winter *f* 6,80, dito Zomer *f* 6. — Erwten, Groene, kleine Walchersche begin beurs *f* 8,75, kort daarna *f* 9 en 9,25, groote dito *f* 10,50 a 10,75 naar kwa-liteit. — Gort N°. 3 *f* 15,50. N°. 2 *f* 13,50. N°. 1 *f* 12. N°. 0 *f* 11 de Mud. — Koolzaad *f* 13,25. — Oliën *f* 1,50 pr. Vat hooger. Raap-Olie *f* 42. Patent-Olie *f* 44, Lijnolie *f* 36 pr. Vat. Harde Raapkoeken *f* 11 pr. 104 stuks.

LONDEN, 1 Sept. *Suiker.* Voor Antwerpen is eene lading *Havana*, zijnde 1200 kisten tot geheime prijs afgesloten, als-mede 2700 kisten *Havana* N° 13½ a 23 s. 7 d. Overigens zijn de houders van zeilende ladingen zeer vasthoudend. *Ge-raffineerd. Crushed* prijshoudend en voor de uitvoer zeer gevraagd.

Koffij. Met zeer levendige vraag in Plantage Ceylon zoo voor consumptie als uitvoer, en hebben zich de laatst ver-hoogde prijzen zeer goed staande gehouden. *Native* blijft ge-vraagd van 47 tot 47 s. 6 d. voor ordinair.

Peper. Met veel vraag voor de zware soorten en eene prijs-verhooging van ¼ d.

LIVERPOOL, 1 Sept. *Katoen.* Zeer stil, maar vaste markt. De omzettingen hebben 6000 balen bedragen.

ANTWERPEN, 2 Sept. *Koffij.* Met zeer levendige vraag en verhoogde prijzen. De omzettingen hebben bedragen circa 2200 balen Brazil, 900 balen St. Domingo en eenige kleine partijtjes Java.

Granen. Kalme markt en zonder belangrijke omzettingen.

Krenten. Tot zeer stijve prijzen zijn heden 6000 kil. Ce-phalonia omgezet.

Katoen. 261 balen Mobile vonden koopers.

Huiden. Tot zeer vaste prijzen zijn 2500 st. drooge en 1000 st. gezouten Buenos-Ayres omgezet.

Peper. Verkeert in eene gunstige stemming, cirka 200 balen zijn afgesloten.

Rijst. Circa 700 balen gepeld Arracan zijn voor expor-tatie genomen.

Suiker. Ruwe. Van Havana Suiker zijn heden circa 1200 kisten afgesloten.

Tabak. Verkocht 100 vaten Virginie en 58 ceroenen Havana.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 2 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 56, 1840/1842 4½ pc. 97⅞; 1852, 85⅛; Spanje 1—3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 42⅞; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85⅞.

PARIJS, 2 Sept. Fransche 3 pCt. 79.20; 4½ pCt. 105.05; Spanje 3 pCt. Binnenl. 43; id. 1 pCt. 22¾; Russen 4½ pCt. —; Met. 5 pCt. —.

LONDEN, 2 Sept. Cons. kont. 97⅜ a —; op tijd 97⅜ a —; Braz. 101 a 102; 1829/39 101 a 102; 1852 99 a 100; Den. 3 pc. 83 a 85; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 5 a 5¼; Gren. 22¾ a —; Uitgest. 9½ a —; Mexiko Nieuwe 26⅛ a 26⅜; Peru 4½ pc. N. 83 a 85; Uitgest. 59 a 60; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119; (N.) 4½ pc. 101½ a 102; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 44½ a 45; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23⅛ a —; 3 pc. 47¼ a 47¾; Coup. cert. 6⅛ a 6⅜; Passive 5⅛ a 5⅜; Holl. 2½ pc. 64½ a 65; id. 4 pc. 98¼ a 98¾; Venez. 37 a 39; Uitg. 46 a 47; Wissel op Amsterdam *f* 11.17; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 2 Sept. Met. 5 pc. 94¼; Bank-Aktien 1393; Wissel op Londen 10.39; Zilver 8⅝.

BERLIJN, 1 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 92⅝; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97; Pools. 4 pc. 91; Loten fl. 500 92; Oost. Met. 5 pc. 89; Amsterdam zigt 142⅛, id. 2/m. 141⅜.

HAMBURG, 1 Sept. Rusl. Cert. 104½; Oostenrijk Met. 5 pc. 94¼; Spanje 1—3 pc. 21⅞; Binnenl. 3 pCt. 40½.

FRANKFORT, 2 Sept. Met. 5 pCt. 86⅛; W. Bank-Ak-tiën 1528; W. Loten fl. 250, 126; Spanje 1 pCt. 23¼; id. 3 pCt. 43; Wissel op Weenen 110.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	Rente	2 Sept. 4½ u. gebl.	3 Sept.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	63 5/16	63 5/16 a	63⅜	
Dito Dito	3	76 9/16	76 9/16		
Dito Dito	4	95⅝	95⅝	95¼	
O. I. Leening 1844	4	95⅝	95⅝		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½	129¾			
Aand. Rijn-Spoorweg					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien		101⅜			
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52 11/16	52 11/16		
Frankrijk, Obligatien	3				
Spanje Nieuwe	1	23 1/16	23⅛		
Dito	3	47¼			
Dito Binnenl. à 6/m.		43⅛	43⅛	43¼	43 3/16
Coup. Bewijzen		6 5/16	6 5/16		
Amortisable Schuld		5⅛	5⅛		
Portugal te Londen	5	40⅛	40 1/16	40⅛	
Dito uitgestelde		18			
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109	109		
Dito Dito 1828 en 1829		108¾	108⅜	108½	
Cert. bij d°. 1831 en 1833		98⅜			
Dito	4½		100 3/16		
Dito bij *Hope*	4				
Dito bij *Stieglitz en C°.*		92½	92⅞		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito			75⅛		
Polen, Certifikaten	4		86⅞		
Dito Aand. à fl. 300					
Dito met Lot. fl. 500					
Amerika, Bank-Actiën					
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	82½	82½	82⅝	
Dito 1852		82 13/16			
Dito 1847	2½	42¼	42 13/16		
Dito 1851	2½	42⅛	42 11/16		
Dito 1849	5	95 5/16	95 5/16	95¼	
Ween. Bank bij *Goll en C°.*		87¼			
Dito	4				
Letter B	5	95 3/16	95 3/16	95¼	
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito	250				
Napels, Cert. *Lamb. en Rothsch.*	5 pCt.	98¼			
Brazilie te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Peru	4½				
Mexico Nieuwe	3	25¼	25⅝		
Venezuela à £ 100	3½		37⅛		
Grenada à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		9 3/16	9 3/16		
Ecuador à £ 100					

Mexiko onbepaalde 25⅞ 5/16; Denemarken 5 pCt. 104½.

Bij tragen handel leverde de markt heden niets belangrijks op, de prijzen waren echter over het algemeen iets vaster.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Plaats	Termijn	Koers	Plaats	Termijn	Koers
Parijs	2/m.	*f* 56⅛	Livorno	2/m.	*f* 89½
»	zigt	» 56¾	Napels	»	» 84½
Bordeaux	2/m.	» 56	Petersburg	»	» 1,83
»	½/m.	» 56¼	Weenen	6/w.	» 82½
Madrid	3/m.	» 245	Augsburg	»	» 85⅛
Cadix	»	» 245	Frankfort	»	» 99
Seville	»	» 242	Hamburg	2/m.	» 35⅛
Bilbao	»	» 243	»	zigt	» 35½
Lissabon	»	» 41½	Londen	2/m.	» 11,67½
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 46¼	Rotterdam		» ⅛

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 2 Sept. Het schip Cuba, kapt. J. Jansen, van hier naar Suriname, den 27 ll. te Dartmouth binnenge-loopen, heeft, ten gevolge van zware stormen en eene stortzee, eenige stutten boven het potdeksel gebroken, een gedeelte der reeling en verschansing stuk geslagen en meerdere schade be-komen, het schip had niet, de Zeilen weinig geleden. Gez. kapt. hoopte zelfs de geleden schade te kunnen herstellen, en daarna de reis verder voort te zetten.

BINNENGEKOMEN:

HELVOET, 1 Sept. G. H. Rubaak, Zes Gezusters, Samarang, laatst van Brouwershaven.

ADVERTENTIEN.

(3229) Op den 1 Sept. 1853 overleed op den huize *Nieuw-Amelisweerd*, voorzien van de laatste H. H. Sacramenten der Kerk, de Hoog Wel-Geb. Heer Mr. W. BOSCH VAN DRAKENSTEIN, Lid van den Gemeente-raad der stad Utrecht en van het Collegie van den Lekdijk Bovendams, in den ouderdom van 55 jaren.

H. J. VAN OGTROP, J. H. GESELSCHAP, G. T. BRUYN, H. F. KOEDIJK, P. J. BEL en J. N. A. MEIJER, Makelaars: zullen op Maandag den 5Jen September 1853, des avonds na Vijf Ure, in het O. Z. HEEREN-LOGEMENT te *Amsterdam*, ten overstaan van den Notaris A. B. ZUURE Verkoopen: Het extra hecht, sterk en weldoortimmerde **KOOPMANSHUIS, ACHTERHUIS**, benevens afzonderlijk verhuurd wordenden **PAKKELDER** en **ERVE**, staande en gelegen aldaar op den N. Z. Voorburgwal tusschen de Stilsteeg en de Huiszittensteeg, in Buurt G N°. 99 en door eenen Gang uitkomende op den N. Z. Achterburgwal. Te bezigtigen met een toegangbillet, door een der Makelaars onderteekend.

De bewijzen van Eigendom en de Veilconditien liggen ter lezing des voormiddags, ten kantore van genoemden Notaris, op den Singel bij het Koningsplein (3228)

Er wordt verlangd een **EERSTE BEDIENDE**, het Vak kundig en het liefst geëxamineerd, onder inwoning en goed salaris, bij H. VAN BAER, Apoth. te 's Bosch. Brieven *franco*. (3230)

Stoomboot-Dienst
JAN VAN DER HEYDEN & COMP., te Nijmegen.

Dagelijksche Dienst ('s Zondags uitgezonderd) der Stoombooten **KOOPHANDEL** en **NIJVERHEID**, tusschen *Schiedam*, *Rotterdam*, *Nijmegen*, *Emmerik* en tusschenliggende plaatsen, heen en terug, voor passagiers en goederen. Vertrek des morgens ten 6 ure van *Rotterdam* en ten 6½ ure van *Nijmegen*.

Kantoren der Agenten: Rotterdam, C. Steinweg; Nijmegen, G. C. Rombouts, hoofd-agent. (3234)

(3233)

Te Huur

voor een klein R. K. Huisgezin zonder kinderen, om aanstonds te aanvaarden, een nieuw gebouwd **HUIS**, bevattende drie BENEDENKAMERS, DROOGZOLDER, KEUKEN, KELDER en verdere gemakken, met een TUINTJE er achter; staande aan den grooten weg, digt bij de R. K. Kerk te Achteveld, gemeente Stoutenburg, prov. Utrecht; voor een huurprijs van niet boven de *f* 100 in het jaar.

Gaarne zal de Eigenaar zich verstaan met den Huurder, omtrent kost en inwoning.

Nader inlichtingen te vragen, in persoon of met *franco* brieven bij den Koster HENDRIK KOZIER aldaar.

Fabriek en Magazijn
VAN
KERKORNEMENTEN.
Reguliersbreestraat, X 68.

De ondergeteekenden nemen de vrijheid aan de Zeer Eerw. Heeren Geestelijken en verdere belanghebbenden te berigten, dat zij door uitbreiding van zaken, in staat gesteld zijn, bij hunne FABRIEK in **GOUDEN** en **ZILVEREN BORDUURWERKEN**, ook te voegen, een MAGAZIJN ruim gesorteerd in differente soorten van MISKLEEDEREN, STOFFEN, GALONNEN, FRANJES, KWASTEN, ALBTEN, SUPERPLIEN, ALTAARDWALEN, KANTEN, COMMUNIEKLEDEN, BENEDICTIEDOEKEN, KRUISWEGEN in alle soorten (waarvan de Modellen voorhanden zijn) CANONS, MISSALEN, ZILVER, CHINEESCH ZILVER, KOPER, KOPERVERGULD en VERZILVERDE WERKEN en alles wat tot het vak behoort.

Ook belasten zij zich met het bezorgen van **KERKMEUBELEN** en **BEELDHOUWWERK**, onder verzekering van een zeer billijke en soliede bediening.

VAN GENNIP & HUIJSMAN.

AMSTERDAM, den 30 Augustus 1853. (3224)

(3232) Heden ziet het licht:

De Reiswijzer of Maandelijksche Opgave
van de vervoermiddelen der voornaamste plaatsen [illegible] Land.

Eerste Aflevering [illegible] Rotterdam.

Abonnementsprijs [illegible]

Men teekent in bij den Uitgever en alle solide Boekhandelaren in ons Rijk.

P. C. L. VAN STADEN Co.
Rok-in, hoek Langebrugsteeg.

AMSTERDAM, September 1853.

Prijs-Courant der Wijnen van J. B. L. Picéni.
BIJ HET ANKER EN DE FLESCH.
STERKEN DRANK, LIKEUREN, ENGELSCHE EN BEIJERSCHE BIEREN, ENZ.,
hieronder vermeld, te bekomen in den kelder op de hoek Kolk en N. Z. Voorburgwal, N. 47 en 364.

Lands- en Stads-Imposten, benevens de Flesschen zijn in de Prijzen begrepen.

ALLES TEGEN CONTANTE BETALING ZONDER KORTING.

ROODE BORDEAUX WIJNEN.

	Anker.	Flesch.
Medoc zonder lak . . .	*f* 22	*f* 0.55
〃 zwart 〃 . . .	〃 24	〃 0.60
〃 groen 〃 . . .	〃 26	〃 0.65
〃 rood 〃 . . .	〃 28	〃 0.70
St. Estèphe	〃 32	〃 0.80
St. Julien etz.	〃 36	〃 0.90
Lynch Pauillac etz. . .	〃 40	〃 1.00
Pommier Agassac . . .	〃 44	〃 1.10
Villeneuve de Cantemerle	〃 44	〃 1.10
Château des 3 Moulins etz.	〃 48	〃 1.20
Barton Langoa St. Julien	〃 60	〃 1.50
Château Lafitte	〃 80	〃 2.00
〃 Cantenac . . .	〃 84	〃 2.10
〃 Margaux . . .	〃 —	〃 3.00
WITTE BORDEAUX .	〃 38	〃 0.95
Ermitage	〃 54	〃 1.40
BOURGOGNE WIJNEN.		
Beaune	*f* 48	*f* 1.25
Pomard	〃 68	〃 1.70
Volnay	〃 72	〃 1.80
Nuits	〃 84	〃 2.10
Chambertin	〃 —	〃 2.50
Chabli blanc vieux . .	〃 40	〃 1.00
Witte Wijn A.	〃 20	〃 0.50
〃 〃 B.	〃 30	〃 0.75
〃 Bergerac	〃 40	〃 1.00
〃 Graves	〃 36	〃 0.90
〃 Sauterne	〃 36	〃 0.90
〃 Musc. Frontignan	〃 50	〃 1.25
Champagne	〃 —	〃 1.90
〃 Mouss. 1re qté	〃 —	〃 2.10
〃 qté Supe blanc	〃 —	〃 2.25
〃 〃 〃 〃	〃 —	〃 2.50
[illegible]	[illegible]	[illegible]
Port à Port vieux . . .	*f* 60	〃 1.50
〃 〃 〃	〃 72	〃 1 80
〃 〃 〃	〃 80	〃 2.00
Xeres of sherry	〃 40	〃 1.00
〃 〃	〃 50	〃 1.25
Tenerif	〃 56	〃 0.90

	Anker.	Flesch.
Madera A.	〃 40	*f* 1.00
〃 B.	*f* 50	〃 1.25
Dry Madera C.	〃 60	〃 1.50
〃 〃 ▭ . . .	〃 80	〃 2.00
Spaansche Wijn	〃 50	〃 1.25
〃 〃	〃 60	〃 1.50
Malaga 1e qté	〃 44	〃 1.10
〃 〃	〃 50	〃 1.25
Constantia	〃 —	〃 4.00
Tintwijn	〃 —	〃 4.00
KRUIDEWIJN	〃 36	〃 0.90
Moselwijn	〃 32	〃 0.80
Bodenheimer Rhijnwijn	〃 30	〃 0.75
Laubenheimer 〃	〃 30	〃 0.75
1846 〃	〃 32	〃 0.80
Niersteiner 〃	〃 36	〃 0.90
Rudesheimer 〃	〃 40	〃 1.00
Scharlachberger 〃	〃 40	〃 1.00
Marcobrun. en Hochheim.	〃 50	〃 1.25
Liebfraumilch 〃	〃 60	〃 1 50
Geisenheimer 〃	〃 60	〃 1.50
RauenthalerBergw. 〃	〃 80	〃 2.00
Rudesheimer 〃 〃	〃 80	〃 2.00
Johannesberg. 〃 〃	〃 —	〃 3.00
Steiberger Cabinetwijn	〃 —	〃 4.00
Cognac Brandewijn A.	〃 —	〃 1.10
〃 〃 B.	〃 —	〃 1.25
〃 〃 oude C.	〃 —	〃 1.50
Cogn. Brand. heel oude D.	〃 —	〃 2.00
Witte Fransche Bwijn A.	〃 —	〃 0 70
〃 Barcelona. 〃 . B.	〃 —	〃 0.80
〃 〃 〃 C.	〃 —	〃 0 90
Voorloop van 〃 . .	〃 —	〃 1.50
Armagnac	〃 —	〃 1.00
Jamaica Rum en Arac .	〃 —	〃 1.05
Sirop de Punsch van Rum	〃 —	〃 1.15
[illegible]	[illegible]	[illegible]
〃 〃	〃 —	〃 1.50
Slemp Sirop.	〃 —	〃 1.10
MEE	〃 —	〃 0 30
Limonade	〃 —	〃 0.90
Extr. d'Absint Suisse . .	〃 —	〃 1.65

	Anker.	Flesch.
Kirschenwasser	*f* —	*f* 1.60
Sup. fijn Genua Olie . .	〃 —	〃 0.90
Bourdeaux Azijn. . . .	〃 —	〃 0.30
Wijn Azijn	〃 —	〃 0.20
Beste Genever	〃 —	〃 0.55
Nieuwe Bessen.	〃 —	〃 0.65
Citroenbitter.	〃 —	〃 0.65
Maag Elixer beste kwalit.	〃 —	〃 0.90
Hallo Helv. [illegible]	〃 —	〃 0.70
Bisschop Essenz 't flesj.		0.30
ENGELSCHE BIEREN.		
Schotsch Ale	*f*	*f* 0.65
Brown stout.	〃	〃 0.60
BEIJERSCH BIER . .	〃 12	〃 0.30
Jopenbier	〃 —	〃 1.25
Hollandsch Gember enz.	〃 —	〃 0.15

FIJNE FRANSCHE LIKEUREN.

Double Anisette Rouge . . .
〃 〃 Blanc . . .
〃 Curaçao . . . . . .
Eau d'Or . . . .
Eau d'Argent . . . . . .
Rattaffia de Cerise . . . . .
Crème de Vanille . . . . .
〃 〃 Rose . . . . . .
〃 〃 Noyaux . . . . .
CRÈME DE KIRSCH extra Lekker. . . . .
Persico en Parfait Amour . .
} *f* 1.50

DOUBLE LIKEUREN.

Persico, Curaçao, Anisette, Framboisen, Pepermunt, Nagelen, Guldewater, enz. à *f* 1.10 per Flesch.

ORDINAIRE LIKEUREN.

Witte en Roode Schiedam, Anijs, Lawas, Carrewij, Borstwater à 65 cts. per Flesch. Puike Bessensap à 30 per Flesch. Cardamon à 75 cts. per Flesch.

Het bovenstaande alles verimpost en gebotteld op Flesschen zijnde, zoo kan het verlangde direkt *franco* aan huis bezorgd worden. Voor buiten Amsterdam zijn de Prijzen *f* 4 per anker minder, vrij aan boord. (De ledige Flesschen worden tegen 5 Cents en de halve Flesschen à 2½ Ct. per stuk in betaling aangenomen.) Per anker op ½ Fl. met 5% verhooging.

Alle verdere onkosten van Brievenporten, Vracht van Retourzendingen van Manden en Flesschen enz. komen ten laste van Committenten, welke tevens herinnerd worden dat de betaling à Contant geschieden moet, of dat de schippers etc. de gelden de eerstvolgende reis mede brengen, zoo bij niet betaling bij het ontvangen aan boord, hetwelk het verkieslijkst is.

NB. De Kelder is open van des Morgens 7 tot des Avonds 11 uren. Voor en na dien tijd vervoege men zich aan het Woonhuis en Slijterij boven den kelder. Prijscourant *gratis* te bekomen.

(MEE) Die de Mee kent, weet dat dezelve een gezonde drank is, en in vele gevallen als een zoogenaamd huismiddel kan gebruikt worden, daarom en om den Billijken Prijs wordt dezelve aanbevolen.

1 dag in de week disponibel een **GROOTE KAMER**, geschikt tot het houden van Collegiën, te bevragen bij bovengenoemde. (3236)

GEDENKSCHRIFTEN
van den Graaf van der Duyn van Maasdam en van den Baron van der Capellen.

De aanbeveling van *een twaalftal Binnen- en Buitenlandsche Dagbladen* getuigt, dat er, MISSCHIEN NIMMER in ons Vaderland, een zoo belangrijk Werk verschenen is. Alle hooggeplaatste of aanzienlijke Familien vinden er Zaken en Personen in, die hen moeten interesseren; wie eene Betrekking vervuld heeft in Oost-Indië, hetzij vóór, tijdens of na het beheer van den Baron VAN DER CAPELLEN, zal er tooneelen en zaken aantreffen, die hem belang inboezemen. Dit Werk is een laatst *Souvenir* van de Heeren VAN DER DUYN en VAN DER CAPELLEN aan hunne talrijke Vrienden, — eene laatste dienst aan het Vaderland bewezen... Die dat Vaderland lief heeft en waarheden wil leeren kennen, verrijke zijne Bibliotheek met deze *Gedenkschriften*, die met Acht Aflev. compl. zullen zijn, waarvan elk *f* 1 kost. Bij de uitgave der Achtste Aflevering wordt de prijs met *f* 4 verhoogd.

De Boekhandelaar VAN GORCUM zal toekomende Week **DE VIJFDE AFLEVERING** verzenden. Hij berigt bij deze gelegenheid, dat hij Verhuisd is van de Heerenstraat naar de **LAURIERGRACHT** No. 222. (3235)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen en wordt verzonden:

EEN WOORD OVER DE INQUIZITIE.

KANTEEKENING op het jongste geschrift van Dr. FRUIN

door **J. A. ALBERDINGK THIJM.** Prijs 20 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.